

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของบัญหา

ประเทศไทยประสบความสาเร็จในการขยายความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในปี 2531 ที่ผ่านมา อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มสูงเป็นประวัติการณ์ จัดว่าเป็นปีทองของเศรษฐกิจไทยรอบ 10 ปี อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจก้าวกระโดดอย่างรวดเร็วมาก ในช่วงระยะเวลา 30 ปี นับตั้งแต่การเริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504-2509) จนถึงแผนฯปัจจุบัน (พ.ศ. 2530-2534) ประเทศไทยมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างเห็นได้ชัด หากเปรียบเทียบกับประเทศไทยเมื่อ 10 ปีที่แล้ว ประเทศพม่า หากมองย้อนหลังไปในปี 2500 เศรษฐกิจของประเทศไทย

1 เกริกเกียรติ พัฒน์เสรีธรรม, "พัฒนาเศรษฐกิจไทย,"
สยามธุรกิจวารสาร (28 กันยายน 2531): 46.

2 "ภาวะเศรษฐกิจไทย ปี 2531," รวมประชาติธรกิจฉบับพิเศษ
(24-26 สิงหาคม 2531): 68.

และประเทศไทยมีความเจริญไม่ต่างกันนัก แต่ในปัจจุบันระดับความเจริญของประเทศไทยมีความเจริญกว่าประเทศพม่ามาก many³ นอกจากนี้การขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทยที่ก้าวขึ้นช้าๆ หน้า เป็นเรื่องสำคัญที่หนังสือพิมพ์ในต่างประเทศหลายฉบับต่างพยากรณ์กันว่า ประเทศไทยกำลังก้าวขึ้นมาเป็นเลือดตัวที่ 5 ของเอเชีย นั่นหมายความว่าประเทศไทยจะกล่าวเป็นกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่หรือนิกส์ที่มีความสามารถเริ่มแรกคือ เกษตร ไถหัวน้ำ ช่องกง และสิงคโปร์⁴

ตลอดระยะเวลาเกินกว่า 20 ปีของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแต่ละฉบับ จะเห็นได้ว่า นโยบายการพัฒนาได้ใช้วิธีการต่างๆ เช่น มุ่งการเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นอันดับแรก นอกจากนี้การมุ่งส่งเสริมค้าออกทดแทนการนำเข้า ก็เป็นความสาเร็จของการพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศไทย⁵ ส่งผลให้สินค้าอุตสาหกรรมมีสัดส่วนใหญ่ เคียงกับสินค้าเกษตรกรรมในผลผลิตรวมแห่งชาติ (Gross National Product หรือ GNP) และมีมูลค่าส่งออกมากกว่าร้อยละ

³ เกริกเกียรติ พพัฒน์เสรีธรรม, "ทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจไทย," หน้า 46.

⁴ "ภาวะเศรษฐกิจไทย ปี 2531," หน้า 68.

⁵ ชุยณะ รุ่งปัจฉิม, "ทดสอบการพัฒนา: บัญชาแนวทางการพัฒนาในประเทศไทย" วารสารสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครุพัชรบุรี 9 (สิงหาคม 2529) : 28.

60 ของลินค้าที่ส่งออกทั้งหมด⁶

การเป็นประเทศอยู่ด้านภารมีเป็นผลจากการพัฒนาประเทศ และก็อาจได้ว่าเป็นผลลัพธ์ของความพยายามที่ผ่านมาในระดับหนึ่ง⁷ อ้างว่าก็ตาม แม้การพัฒนาประเทศจะรุ่นหน้าอย่างรวดเร็ว แต่ผลของการพัฒนานั้นไม่ได้ตอบสนองความจำเป็นที่แท้จริงของประชาชนล้วนๆ ของประเทศไทย เนื่องจากมีการใช้จ่ายไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในประเทศไทยเท่านั้น แต่เกิดขึ้นกับประเทศไทยที่กำลังพัฒนาทั่วโลกซึ่งยังคงแนวคิดที่จะพัฒนาประเทศสู่ความทันสมัย เริ่งพัฒนาอยู่ด้านภารมาระดายใช้เทคโนโลยีระดับสูง การเพิ่มพูนรายได้ของประเทศไทย เป็นต้น โดยมีภาคค้ามีส่วนร่วมของบุคคลต่าง ๆ ในประเทศไทยของตน เป็นผลให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้นในลังคมประเทศไทยกำลังพัฒนา⁸

อ้างว่าก็ตามการพัฒนาประเทศไปสู่การเป็นประเทศอยู่ด้านภารมี อาจจะเป็นศักดิ์ของอาชีวศึกษาและรายได้จากการซื้อขายสินค้าที่สุดคือ ประชาราษฎร์ที่มีคุณภาพ ประชาราษฎร์เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีค่าที่สุดของประเทศไทย เนื่องจากหากเข้าเป็นบุคคลสากลในการปฏิบัติงานในระดับต่าง ๆ ตามบทบาทที่ต่างกัน เช่น ผู้ผลิต ผู้บริโภค

⁶ พระเสริฐ แย้มกลั่นพึง, "ลังคมไทยกับการเปลี่ยนแปลงไปสู่ประเทศไทยอยู่ด้านภารมี: นานัมมและบัญชา" วารสารลังคมศาสตร์ 25 (ลังคม 2531): 182.

⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 182.

⁸ ชุมชน รุ่งบุญจิม, "ทฤษฎีการพัฒนา: บัญชาแนวทางการพัฒนาในประเทศไทย", หน้า 10.

เป็นต้น ดังนั้นความสำเร็จของงานจะขึ้นอยู่กับประชากรที่มีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ มีความขยันขันแข็ง กระตือรือร้น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นผลจากประชากรกินดีอยู่ดีในสังคมที่ได้รับการพัฒนาควบคู่กับการพัฒนาประเทศ

โดยเหตุนี้ในหลายประเทศที่มีโครงการเศรษฐกิจได้เน้นการพัฒนาสังคมโดยก่อว่าเป็นงานที่ต้องหาความคุ้มกัน⁹ แต่ในความเป็นจริงการพัฒนาสังคมยังไม่ได้รับความสนใจมากเท่าที่ควรจากภาครัฐบาลและเอกชน เนื่องจากผลของการพัฒนาสังคมนี้ไม่สามารถเห็นได้ชัดเจน ผู้บริหารมักไม่มีความมั่นใจว่าถ้าลงทุนไปในงานพัฒนาสังคมแล้วจะได้ผลตอบแทนมาคุ้มทุนที่เสียไป เพราะงานพัฒนาสังคมมุ่งเน้นการพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของบุคคล แต่เราไม่สามารถกำหนดแน่นอนได้ว่า เมื่อลงทุนไปแล้วจะต้องได้รับผลตอบแทนคือบุคคลมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นจริงตามที่หวังไว้เสมอไป¹⁰

การพัฒนาสังคมจึงเป็นเรื่องเกี่ยวกับทรัพยากรบุคคลซึ่งเป็นกลังสาคัญในการพัฒนาประเทศ และ เป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์หรือได้รับผลกระทบจากการพัฒนา¹¹ การพัฒนาสังคมจึงเป็นการเปลี่ยนแปลงลึกล้ำ ๆ ในทาง

⁹ บกรณ์ อังศุสิงห์, การพัฒนาสังคม (พระนคร: โรงพิมพ์ไทยเขยม, 2508), หน้า 4-7.

¹⁰ สยม รัตนวิจิตร, "แนวคิดบางประการในการพัฒนาสังคม" วารสารเศรษฐกิจบริหาร 3 (มกราคม 2513): 24.

¹¹ ประกอบ จั่วพานิช, "ทิศทางการพัฒนาสังคม," วารสารเศรษฐกิจและสังคม 21 (มีนาคม-เมษายน 2527): 2.

สร้างสรรค์จรรโลงให้ดีขึ้น ล่งเสริมและคุ้มครองประชาชนมีความกินดืออยู่ดี มีมาตรการฐานการครองชีพดี ตลอดจนพยายามจะจับและกำจัดความเดือดร้อนไม่ว่าทางกายหรือทางจิตใจที่เกิดขึ้นแก่ประชาชน

การพัฒนาสังคมมีหลักการสำคัญคือ¹²

1. ล่งเสริมความกินดืออยู่ดีของประชาชน คือ การล่งเสริมความเจริญก้าวหน้าทั้งในด้านวัสดุและจิตใจ ให้ประชาชนได้ใช้ความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ เช่น ரគรงการรักษาและล่งเสริมไว้ซึ่งปัจจัยพื้นฐานของ การคหบดี ได้แก่ การจัดให้มีที่อยู่อาศัย อาหาร ยาธารา ยาธาราโรค เครื่องนุ่งห่ม การศึกษา และการอาชีพ

2. ล่งเสริมความมั่นคงของครอบครัว คือ การสร้างความล้มเหลว อันแน่นแฟ้นระหว่าง พ่อ แม่ ลูก ญาติมิตร ครอบครัวเป็นหน่วยสำคัญที่สุดของ ประเทศชาติ เป็นรากฐานแห่งความเจริญก้าวหน้า และเป็นปัจจัยที่สำคัญของ การพัฒนาประเทศ

3. ยกมาตรฐานการครองชีพของประชาชน เช่น การล่งเสริมให้ ประชาชนมีการอยู่ดีกินดี โดยการปรับปรุงการทำงานให้มั่นคงและมีรายได้สูงขึ้น

4. บ้องกันความเดือดร้อนและแก้ไขปัญหาสังคม ในสังคม ประเทศอยู่ด้วยกรรมมักมีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น ก่อให้เกิดปัญหาการ ขาดแคลนที่อยู่อาศัย ภาวะว่างงาน รายได้ไม่เพียงพอ จึงจำเป็นต้องบ้องกัน และแก้ไข เช่น การพยายามช่วยเหลือประชาชนงานเรื่องที่อยู่อาศัย การประกอบอาชีพ ตลอดจนการจัดบัญหาความเดือดร้อนต่าง ๆ

จะเห็นว่าการค่างชีวิตในสังคมนักจะมีข้อด้วย แล้วลงทะเบียน
ต่อกฎหมายของสังคม¹³ แนวความคิดในการพัฒนาสังคมจึงมีจุดมุ่งหมายที่จะจัด
ระบบความสัมพันธ์ของบุคคลในสังคมให้ราบรื่น และขัดแย้งกันน้อยที่สุด

ปัจจุบันโฆษณาได้กล่าวเป็นล้วนหนึ่งของสังคม¹⁴ เช่น โฆษณาจาก
วิทยุและโทรทัศน์ นอกจากนี้เรายังพบโฆษณาต่าง ๆ มากมายตามถนนหนทาง
โฆษณาที่นี้ได้เป็นล้วนหนึ่งของการเสริมสร้างความเจริญต่อสังคม ขณะเดียวกัน
เป็นการเสริมให้บุคคลมีความสัมภัยยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพราะว่าโฆษณาเอื้อให้
เข้าถึงและรับรู้สิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ โดยเฉพาะเครื่องใช้ไฟฟ้าหรือเทคโนโลยี
ต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลจากการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์มาใช้ที่เกิดประโยชน์นี้
สำหรับการค่างชีวิตอย่างสัมภัยในสังคม¹⁵ ด้วยเช่นเดียวกัน การ
ประดิษฐ์คิดค้นคอมพิวเตอร์และนามาใช้กับเครื่องปรับอากาศ ผู้ผลิตได้ใช้การ
โฆษณาเพื่อแนะนำให้ประชาชนได้ทราบถึงความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์
คั้งกล่าว หากประชาชนคิดสินใจซื้อเครื่องปรับอากาศนั้นมาใช้ ก็จะทำให้
ประชาชนได้รับความสัมภัยมากยิ่งขึ้น

¹³ อุทัย หิรัญโจน, หลักสังคมวิทยา (กรุงเทพมหานคร: พิพิธภัณฑ์,
2522), หน้า 137-138.

¹⁴ เสรี วงศ์มณฑ, "คุณค่าของการโฆษณา," ฐานเศรษฐกิจฉบับ
พิเศษ (5-10 กันยายน 2531): 16.

¹⁵ พรทิพย์ ชัยศิริรัตน์, "โฆษณาภัยความรับผิดชอบต่อสังคม,"
(สารนิพนธ์คณาจารย์สารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2523), หน้า 1.

โฆษณาจึงมีบทบาทในการพัฒนาสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบันที่ต้องการความรวดเร็วในการตัดสินใจ โฆษณาเป็นส่วนสำคัญในการให้ข้อมูลข่าวสารซึ่งเป็นประโยชน์คือการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าที่มีคุณภาพตามต้องการ นอกจากนี้โฆษณาข้างสามารถเป็นเครื่องมือในการโน้มน้าวและขักจูงให้ประชาชนซื้อยกันสร้างสรรค์ความเจริญและทاประโภช์ต่อสังคม อารี เช่น โฆษณาของรัฐบาลซื้อยกันรักษาความสะอาดชุดครัวเศษ โฆษณาซื้อยกันป้องกันอุบัติภัยบนท้องถนนชุดหมอยากเป็นนักพัฒน์ เป็นต้น ซึ่งถือว่าเป็นโฆษณาเพื่อพัฒนาสังคมโดยตรง นอกจากโฆษณาเพื่อพัฒนาสังคมโดยตรงข้างต้น การโฆษณาสินค้าและบริการมีบทบาทในการพัฒนาสังคมได้เช่นกัน จัดได้ว่าเป็นโฆษณาเพื่อพัฒนาสังคมโดยอ้อม โดยการสอดแทรกแนวคิดในการพัฒนาสังคมไว้ในงานโฆษณา เช่น โฆษณายาสีฟันตราหนึ่งได้เน้นการแปรงฟันวันละ 2 เวลา นั้นซึ่งเป็นการโฆษณาสินค้า แต่ได้สอดแทรกแนวคิดเรื่องการส่งเสริมการรักษาสุขภาพฟันซึ่งจัดได้ว่าเป็นการพัฒนาสังคมในรูปแบบหนึ่ง

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นทำให้โฆษณาถูกยกยับเป็นลวนหนึ่งที่มีบทบาทในการพัฒนาสังคม ดังนั้นนักโฆษณาซึ่งเป็นผู้สร้างสรรค์งานโฆษณา จึงถือได้ว่าเป็นบุคคลที่มีความสำคัญ เนื่องจากนักโฆษณาจะเป็นผู้กำหนดรูปแบบผลิตและเผยแพร่องานโฆษณาออกสู่สายตาประชาชน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาทัศนคติของนักโฆษณาเกี่ยวกับบทบาทของโฆษณาต่อการพัฒนาสังคมซึ่งจะเป็นแนวทางที่จะทำให้ทราบแนวคิดในการทำโฆษณาของนักโฆษณา โอกาสและปัจจัยที่มีผลต่อนักโฆษณาในการผลิตงานโฆษณา และเป็นวิธีหนึ่งที่จะกระตุ้นให้นักโฆษณาตระหนักรู้ถึงจรรยาบรรณและความรับผิดชอบในการสร้างสรรค์ผลงานโฆษณาที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบถึงความคิดเห็นของนักโฆษณาเกี่ยวกับลักษณะของโฆษณาที่มีประสิทธิภาพ
2. เพื่อทราบถึงความคิดเห็นของนักโฆษณาเกี่ยวกับบทบาทของโฆษณาที่มีต่อสังคม
3. เพื่อทราบความแตกต่างระหว่างบทบาทของโฆษณาต่อการพัฒนาสังคมในอดีตและปัจจุบันความความคิดเห็นของนักโฆษณา
4. เพื่อทราบถึงทัศนคติของนักโฆษณาเกี่ยวกับโอกาสในการเสนองานโฆษณาเพื่อพัฒนาสังคมรวมทั้งปัจจัยเสริมหรือข้อจำกัด
5. เพื่อทราบถึงความคิดเห็นของนักโฆษณาเกี่ยวกับแนวโน้มของบทบาทของโฆษณาต่อการพัฒนาสังคม รวมทั้งแนวทางการปรับปรุงโฆษณาเพื่อพัฒนาสังคมให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะนักโฆษณาที่ทำงานกับบริษัทโฆษณาชั้นดังอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น

นิยามคัพท์

ทัศนคติ	หมายถึง	ความรู้สึกทางจิตใจของบุคคล เนื่องมาจากการเรียนรู้ตลอดจนประสบการณ์ ซึ่งกระตุ้นให้บุคคล มีพฤติกรรมไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งในการตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือจินตนาการต่าง ๆ ที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้อง
นักโฆษณา	หมายถึง	ผู้ท่าน้าที่ในการสร้างสรรค์ผลงานโฆษณา เพื่อทำการสื่อสารคอมมูนิเคชัน ลักษณะของลินค์ค่าหรือบริการให้ประชาชนทราบ
นักโฆษณาฝ่ายบริการลูกค้า	หมายถึง	นักโฆษณาซึ่งมีหน้าที่ติดต่อประสานงานระหว่างบริษัทตัวแทนโฆษณา กับบริษัทลูกค้า อย่างที่บริการช่วยเหลือลูกค้า ให้คำปรึกษาและมีส่วนร่วมในการวางแผนและรับผิดชอบงานของลูกค้า
นักโฆษณาฝ่ายสร้างสรรค์งานโฆษณา	หมายถึง	นักโฆษณาซึ่งมีหน้าที่ในการคิดสร้างสรรค์แนวความคิดโฆษณา ข้อความโฆษณา จัดภาพโฆษณา และผลิตงานโฆษณาให้พร้อมที่จะเผยแพร่ในสื่อโฆษณาต่าง ๆ
โฆษณา	หมายถึง	การสื่อสารผ่านสื่อใด ๆ ก็ตามที่ต้องชำระเงิน ในการซื้อเวลาหรือเนื้อที่ในการเผยแพร่

โฆษณาเพื่อพัฒนาสังคมโดยตรง หมายถึง โฆษณาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาสังคมโดยตรงและไม่มีการบรรยายสรรพคุณของสินค้าและบริการปรากฏในโฆษณานั้น แต่อาจปรากฏชื่อผู้อุปถัมภ์ได้

โฆษณาเพื่อพัฒนาสังคมโดยอ้อม หมายถึง โฆษณาสินค้าและบริการที่มีเนื้อหารายการเกี่ยวกับสรรพคุณของสินค้าและบริการซึ่งอาจมีวัตถุประสงค์งานการพัฒนาสังคมอย่างตั้งใจหรือไม่ก็ตาม

บริษัทค้าแทนโฆษณา หมายถึง องค์กรธุรกิจอิสระ ประกอบด้วยนักธุรกิจและนักสร้างสรรค์ โดยจะเป็นผู้พัฒนาจัดเตรียมและทำการโฆษณาผ่านสื่อโฆษณาชนิดต่าง ๆ ให้กับบรรดาผู้ผลิตหรือผู้แทนจำหน่ายสินค้าและบริการต่าง ๆ

บริษัทโฆษณาตัวแทนขนาดใหญ่ หมายถึง บริษัทค้าแทนโฆษณาที่มียอดบิลลิ่งมากกว่า 100 ล้านบาทต่อปี

บริษัทโฆษณาตัวแทนขนาดกลาง หมายถึง บริษัทค้าแทนโฆษณาที่มียอดบิลลิ่งระหว่าง 50-100 ล้านบาทต่อปี

บริษัทโฆษณาตัวแทนขนาดเล็ก หมายถึง บริษัทค้าแทนโฆษณาที่มียอดบิลลิ่งต่ำกว่า 50 ล้านบาทต่อปี

ยอดบิลลิ่ง (Billing) หมายถึง จำนวนรายรับทั้งหมดในระยะเวลา 1 ปี ของบริษัทตัวแทนโฆษณาและแหล่ง

บริษัทลูกค้า หมายถึง บริษัทผู้ผลิตหรือผู้แทนจำหน่ายสินค้าและบริการ ซึ่งได้มอบหมายให้บริษัทตัวแทนโฆษณาช่วยวางแผนงานโฆษณา

บริษัทผู้ผลิต หมายถึง บริษัทผู้ผลิตสินค้าและบริการ

ข้อจำกัดของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการสำรวจทัศนคติของนักโฆษณาในระยะเวลาหนึ่ง ๆ ซึ่งทัศนคตินี้อาจเปลี่ยนแปลงได้จริงไม่สามารถใช้เป็นข้อเท็จจริง และผู้วิจัยไม่สามารถศึกษาจากทัศนคติของนักโฆษณาทั้งหมด ทั้งนี้เนื่องจากข้อจำกัดในด้านเวลา งบประมาณ และกำลังของผู้วิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัยจึงต้องทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดด้วยตนเอง และผู้วิจัยไม่สามารถเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์เกี่ยวกับอายุ ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่งงานของกลุ่มตัวอย่าง ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ เนื่องจากการสัมภาษณ์จะต้องขอความร่วมมือจากนักโฆษณา ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง จึงเป็นไปตามลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักโฆษณาในบริษัทตัวแทนโฆษณาที่ท้าความร่วมมือในการสัมภาษณ์ หากให้ลักษณะทางประชากรศาสตร์ต่าง ๆ ได้แก่ อายุ ประสบการณ์การการทำงาน และตำแหน่งงานของกลุ่มตัวอย่างไม่กระจายจำนวนไปตามที่ควรจะเป็น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อได้ภาพรวมความเป็นไปหรือสถานภาพด้านความคิดของนักพัฒนาปัจจุบันเกี่ยวกับบทบาทของโฆษณาต่อการพัฒนาสังคม
2. เพื่อกระดูนิ่นที่นักพัฒนาตระหนักรถึงความรับผิดชอบต่อสังคม
3. เพื่อส่งเสริมให้นักพัฒนาตระหนักรถึงความสำคัญของงานโฆษณาเพื่อจะได้สร้างสรรค์ผลงานโฆษณาที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม
4. เพื่อเป็นการพัฒนาทางด้านวิชาการด้านการโฆษณาและการพัฒนาสังคม
5. เพื่อเป็นแนวทางการวิจัยศึกษาเรื่องมูลอิ่นต่อไป